

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ
ՀՀ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«10» 02 2017 թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 11

Ձեռնարկողը՝

<<Սամվել-Արփյոմ>> ՍՊԸ

<< Արարափի մարզ գ. Արմաշ, Մ. Նիկողոսյան փող. փուն 18

Գործունեությունը՝

Արտավազդի օնիքսանման մարմարի, փրավերփինի և գունավոր փշրաքարերի հանքավայրի հյուսիս-արևմտյան փեղամասի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<< Արարափի մարզ

<<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն>> ՊՈԱԿի տնօրեն՝

Վ. Սահակյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 4 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱԸՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱԸՆՆՈՒԹՅԱՆ

քիվ ԲՓ 11

«12» 02 2017թ.

ՀՀ Արարատի մարզի Արտավազդի օնիքսանման մարմարի, տրավերտինի և գունավոր փշրաքարերի հանքավայրի տրավերտինի հյուսիս-արևմտյան տեղամասի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Պատվիրատու՝	«Սամվել-Արտյուն» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն և կից փաստաթղթեր
Գործունեության կատեգորիա՝	«Ա»
Տեղադրման վայրը՝	ՀՀ Արարատի մարզ

Տեղամասը վարչական տեսակետից գտնվում է ՀՀ Արարատի մարզի Վեդի քաղաքից հյուսիս-արևմուտք: Բուն տեղամասը Վեդի քաղաքի հետ կապված է 4.5կմ երկարությամբ ճանապարհով: Մոտակա բնակավայրերը Արալեզ, Սիսակավան, Գոռավան և Վանաշեն համայնքներն են, որոնց հետ տեղամասը կապված է ասֆալտապատ և հողածածկ ճանապարհով:

Շրջանի կլիման չոր է և խիստ ցամաքային: Տարեկան միջին ջերմաստիճանը +16⁰С է: Մթնոլորտային տեղումների տարեկան միջին քանակը չի գերազանցում 300մմ-ը:

Լրահետախուզված տեղամասի պաշարների վերահաշվարկը կատարվել է «Սամվել-Արտյուն» ՍՊԸ-ին ՇԱԹ-25/237 արդյունահանման թույլտվությամբ տրամադրված տարածքում: Այդ պաշարները կազմում են նախկին ԽՍՀՄ Շինանյութերի արդյունաբերության նախարարության Պաշարների կենտրոնական հանձնաժողովի 1978թ.-ի սեպտեմբերի 14-ի № 85 արձանագրությամբ հաստատված Արտավազդի հանքավայրի պաշարների արևմտյան հատվածը:

Տեղամասի վերագնահատման արդյունքում առկա մակաբացման ապարների հզորությունը կազմում է 1.76մ, այդ թվում փուխր բեկորային՝ 0.15մ, փուշտա՝ 1.61մ, ծավալը կազմել է 84.6հազ.մ³: Օգտակար հանածոյի միջին հզորությունը՝ 19.58մ է, մնացորդային պաշարները B+C₁ կարգերով՝ 994.8 հազ.մ³, մակաբացման միջին գործակիցը՝ 0.09 մ³/մ³:

Հանքավայրի հյուսիս-արևմտյան տեղամասի պաշարները 01.01.2015թ դրությամբ հաստատվել են ՀՀ ԷԲՊՆ ՕՀՊԳ-ի կողմից 13.11.2015թ. N12 եզրակացությամբ: Երեսապատման քարերի բլոկների ելքը հաստատված է 32%:

Հանքավայրի շահագործման բարենպաստ լեռնատեխնիկական պայմանները կանխորոշում են հանքավայրի մշակումը բաց լեռնային աշխատանքներով:

Արարատ 1 ք
Տ.Ե.Վ 16/11-17.

Շահագործումը նախատեսվում է մեքենայացված եղանակով, 5մ բարձրությամբ աստիճաններով, ամեն աստիճանի վերջնական եղգրագծում թողնվում է 2մ լայնությամբ բերմա: Նշված մեթոդով կառուցված բացահանքի պարամետրերը վերջնական դիրքում հետևյալն են՝

- ամենամեծ երկարությունը՝ 480մ
- ամենամեծ լայնությունը՝ 190մ
- ամենամեծ խորությունը՝ 59մ
- օգտակար հանածոյի մարվող պաշարները՝ 994800 մ³
- կորզվող պաշարները՝ 898165 մ³
- մակաբացման ապարների ծավալները՝ 89600 մ³
- օտարման մակերեսը՝ 5.0 հ ա

Հանքարդյունահանման աշխատանքների ժամանակ բացահանքում օգտակար հանածոյի նախագծային կորուստները որոշվում են՝

1. Ըստ օգտակար հաստաշերտի լեռնաերկրաբանական և լեռնատեխնիկական պայմանների: Դրանք այն կորուստներն են, որոնք բնամասերի տեսքով մնում են բացահանքի կողերում և հատակում: Այդ կորուստները կազմում են՝ 9.7%:

2. Շահագործական կորուստները կախված են կիրառվող տեխնոլոգիայից և ընդունվում են 0.5%:

Բացահանքի տարեկան արտադրողականությունը 17000 մ³/տարի :

Բացահանքի բնականոն աշխատանքի համար նախատեսվում են հանքավայրի շահագործմանը զուգընթաց իրականացնել մոտեցող ճանապարհի կարգաբերում: Միաժամանակ հանքավայրի հարավ-արևելյան կողմից մոտեցող ճանապարհի 955մ միջ ունեցող հորիզոնից դեպի 980մ միջ ունեցող հորիզոն մոտեցող ճանապարհի կառուցում: Աշխատանքի ծավալը կկազմի 850մ³, որն ընդգրկվում է շահագործական աշխատանքների մեջ:

Քանի որ բացահանքի բոլոր հանքաստիճաններն ունեն ելք դեպի երկրի մակերևույթ, ուստի հանքաստիճանների բացումը նախատեսվում է կատարել մոտեցող մերձատար ավտոճանապարհից՝ հորիզոնական բացող կիսախրամների անցումով:

Բացող կիսախրամների լայնությունը հիմքի մասում ընդունվում է 8.0մ: Բացող կիսախրամների անցումը կատարվում է բուլդոզեր T-170, կորիչաշրջայավոր քարհատ մեքենա «Вукморар», ավտոմոբիլային կռունկ KC-5473, ավտոինքնաթափ КрА3-256Ե լեռնատրանսպորտային համալիրով:

Բացահանքի սահմաններում օգտակար հանածոն ծածկող մակաբացման ապարները ներկայացված են փուխր բեկորային առաջացումներով և փուշտայով: Ծածկող մակաբացման ապարները բուլդոզերով հերթականությամբ հանվում են ու տեղափոխվում մինչև 15-20մ հեռավորության վրա: Այնուհետև, կուտակված մակաբացման փուխր բեկորային ապարները TO-25 մակնիշի անիվային բարձիչով տեղափոխում են մինչև 200մ միջին հեռավորության վրա և պահեստավորվում արտաքին ժամանակավոր լցակայանում տեղադրված բացահանքի արևմտյան մասում: Փուշտա շերտը բուլդոզեր-փխրեցուցիչով հանվում, կուտակվում է, այնուհետև անիվային բարձիչով տեղափոխվում նույն արտաքին լցակայանը:

Տրավերտինի հաստաշերտի մշակման ժամանակ բլոկների արդյունահանման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել բարձրաստիճանային, սյունային, միակողանի ընդլայնական ընթացքաշերտերով մշակման համակարգով, մակաբացման ապարներն արտաքին լցակայան տեղափոխելով: Ընդունված մշակման համակարգի տարրերը հաշվարկված են համաձայն հանքավայրի շահագործման տեխնոլոգիական սխեմայի:

Ընդունված մշակման համակարգի տարրերն են.

- Հանքաստիճանի բարձրությունը – 5.0մ;
- Երկու մարված աստիճանների միջև թողնվում է 2մ լայնությամբ բերմա;
- Հանքաստիճանի թեքման անկյունը հորիզոնի նկատմամբ - 90°;
- Հանույթային տեղամասի (բլոկի) երկարությունը – 6,0մ;
- Ընթացքաշերտի լայնությունը – 3.0մ,
- Աշխատանքային հրապարակի ամենամեծ լայնությունը – 20.0մ:

Բացահանքում լցակույտ առաջացնող ապարները 205200մ³ ընդհանուր ծավալով ներկայացված են մակաբացման ապարներից - 89600մ³ (այդ թվում՝ փուխր առաջացումներ - 8069մ³, փուշտա - 81531մ³) և 115600մ³ արտադրական թափոններ: Արտաքին լցակույտ են տեղափոխվում շահագործման առաջին տաս տարվա արտադրական թափոնները:

Լցակույտում նախ պահեստավորվում է փուշտան, ապա դրանց վրա թափոնները, որից հետո ժամանակակից առաջացումները:

10 տարուց հետո արդյունահանման ընթացքում առաջացող թափոնները տեղափոխվում են արտադրամաս (12կմ) մանրուքի ստացման համար:

Արտաքին լցակույտի վերևի հարթակի մակերեսը կազմում է 2.2հա: Ընդունված է լցակույտառաջացման բուլդոզերային եղանակը: Լցակույտի կողի թեքման անկյունը կազմում է 31-33°: Ռեկուլտիվացիայի է ենթարկվում միայն լցակույտի մակերևույթը: Բացահանքի հատակը ռեկուլտիվացիայի չի ենթարկվում գունավոր փշրաքարերի հաստատված պաշարների առկայության պատճառով: Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվող գումարը կազմում է 1761.8հազ. դրամ:

Բացահանքի ջրամատակարարումը կատարվում է արդյունաբերական հրապարակը խմելու ջրով ապահովելու, աշխատանքային հրապարակները, լցակույտերը և ավտոճանապարհները, փոշենստեցման նպատակով ջրելու, ինչպես նաև ճոպանային սղոցի և ճոպանը աշխատանքի ընթացքում սառեցնելու և առաջացած փոշին կլանելու ու տեղափոխելու համար:

Ճոպանային սղոցի աշխատանքների ջրամատակարարման համար նախատեսվում է 30.0մ³ տարողությամբ ջրի ցիստեռն:

Խմելու ջուրը նախատեսվում է բերել B1—BIIA—1,1 մակնիշի կցովի ցիստեռնով, իսկ տեխնիկական ջուրը KO—002 մակնիշի ջրցան-վազող ավտոմեքենայով:

Բացահանքում գետնաջրերը բացակայում են: Բացահանքի տարածքը թափվող մթնոլորտային տեղումների մի մասը ներ են ծծվում բացահանքի հատակի ապարների ճաքերի և ծակոտիների միջով մնացած մասը հեռանում է ինքնահոս կերպով:

Ճոպանային քարհատ մեքենայի ճոպանները սառեցնող ջրերը ջրհեռացնող առվակի միջոցով թափվում են տիղմագտիչ հորի մեջ, որտեղ փոշին հորի հատակում նստելուց (շլամ) հետո մաքրված ջուրը կրկին օգտագործվում է տեխնիկական նպատակների համար:

Տիղմագտիչ հորի չափերը ընդունված են 3.0x2.0x4.0մ: Տիղմագտիչ հորի հատակում հավաքված շլամը պարբերաբար հանվում է և տեղափոխվում արտաքին լցակույտեր և փռվում նրանց մակերևույթին որպես պոտենցիալ բուսահող:

Կենցաղային կեղտաջրերը ինքնահոս կերպով թափվում են 25.0մ³ տարողությամբ արտաքնոցի հորը, որտեղից էլ աղբահան մեքենայով պարբերաբար հեռացվում են:

Բացահանքը գտնվում է ՀՀ Արարատի մարզի Դաշտաքար համայնքի տարածքում, որի սոցիալ-տնտեսական կյանքի զարգացմանն իր ներդրումը կունենա նաև ընկերությունը: Ընկերությանը իր պատրաստականությունն է հայտնում պարբերաբար հանդիպելու համայնքի ղեկավարության հետ, քննարկելու անհրաժեշտ օգնության ծրագրերը և համապատասխան ֆինանսական ներդրումներ կատարել համայնքի բյուջե: Տարեկան նախատեսվում է 500 հազ. դրամ գումար:

Հանքարդյունահանման աշխատանքների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել անվտանգության տեխնիկական հրահանգի բոլոր պահանջները: Տարածքում չեն հայտնաբերվել ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված տեսակներ:

Նախատեսվող աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրը աղտոտվածությունից զերծ պահելու նպատակով նախատեսվում է կիրառել բնապահպանական հետևյալ միջոցառումները.

- Պարբերաբար հսկել մթնոլորտային օդի մաքրությունը հորատման հրապարակներում, ավտոճանապարհների վրա
- Փոշեզրկման նպատակով աշխատանքային գոտիներում պարբերաբար կատարել ջրցանում,

- Օգտագործվող ագրեգատները աշխատեցնել սարքին վիճակում վնասակար գազերի գերնորմատիվային արտանետումները բացառելու համար:
- Մեքենաների աշխատանքի ժամանակ նախատեսվում է վնասակար նյութերի արտանետումների քանակը փոքրացնելու համար սարքավորումների վրա վտանգավոր նյութերի չեզոքացուցիչների տեղադրում: Ինչպես նաև հետևել որպեսզի մեխանիզմի աշխատանքի ժամանակ վառելիքի և քսայուղերի արտահոսք տեղի չունենա:

Ջրային ավազանի կեղտոտում տեղի չի ունենա, քանի որ տարածքում գրունտային ջրերը բացակայում են, իսկ լեռնային աշխատանքների տեխնոլոգիայով արտահոսքեր չեն նախատեսվում:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ

Այսպիսով հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում հնարավոր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչների վրա թույլատրելի նորմայի սահմաններում է:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախագծի իրականացմանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են ՀՀ բնապահպանության նախարարության ստորաբաժանումները:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Մինչ գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնություններ և թույլտվություններ:

2. Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել գնահատման հաշվետվության փաստաթղթերում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների և սոցալ-տնտեսական ծրագրի պահանջներին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում ներառել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ պարտադիր կարգով պահպանելով բնապահպանական բոլոր նորմերը:

3. Առաջացած շինադրի (կենցաղային ադրի), հեռացումն անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

<<Սամվել-Արտյոմ>> ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված ՀՀ Արարատի մարզի Արտավազի օնիքսանման մարմարի, տրավերտինի և գունավոր փշրաքարերի հանքավայրի տրավերտինի հյուսիս-արևմտյան տեղամասի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ՝

Ձ. Զուռնայան